

DĚDIČOVÁ, Pavla, *Měšťanská elita v Táboře 1848-1938*. Diplomová práce HÚ FF JU, České Budějovice 2011, 88 s.

Posudek oponenta:

Pavla Dědičová navázala na svoji bakalářskou práci, v níž se věnovala politicky a společensky významné tábořské rodině Zeisových, a zmapovala lokální samosprávu v období let 1848-1938. Metodologicky se pokusila přiblížit moravskému výzkumu občanských elit a obecní samosprávy (především se odkazuje na práce Lukáše Fasory) a dané téma podle svých slov zpracovala jako kolektivní biografii.

V úvodu práce autorka, vědomá si obtížnosti zpracování, věnovala značnou pozornost teoretickému vymezení základních pojmů a kategorií, s nimiž pracovala. Pokusila se reflektovat jejich vývoj a názory jednotlivých historiků či sociologů. Kapitola tak má především shrnující charakter, ve výsledku bohužel není příliš patrné, k jaké variantě výkladu termínu se autorka sama přiklání.

Po úvodní metodologické a terminologické části pak Pavla Dědičová Tábor devatenáctého století pečlivě charakterizovala, a to nejenom z hlediska správy, ale i prostřednictvím hospodářských a demografických ukazatelů. Kapitola je doplněna několika názornými tabulkami a grafy. Pro kompaktnost obrazu města v 19. století se pokusila využít i literární díla rodáků, která o městě pojednávala; bohužel zůstalo (vzhledem k práci s jediným průvodcem) pouze u dílčího náznaku.

Jádro práce spočívá v páté a šesté kapitole - důkladných a pečlivých analýzách voličských seznamů a členské základny významných tábořských spolků. Prostřednictvím sondy autorka nejprve odkryla socio-profesní složení tří voličských sborů a jeho proměny mezi léty 1876-1892. Dané výsledky interpretovala v souvislosti s industrializací a urbanizací města. Socio-profesně zaměřenou analýzu a její následnou interpretaci pak provedla i u samotného tábořského zastupitelstva, jehož členskou základnu sledovala od roku 1848 do roku 1904. V šesté kapitole se Pavla Dědičová pokusila odhalit i další role, které tábořští zastupitelé společně s rodinnými příslušníky v rámci města sehrávali. Po krátkém uvedení do problematiky spolkové činnosti a seznámení s nejdůležitějšími spolky ve městě mimo jiné porovnávala jména významných členů spolků se jmény v zastupitelstvu. Zajímavá je i demograficky pojatá podkapitola, zaměřená na sňatečné a rodinné strategie příslušníků politické elity.

V kapitole věnované životnímu stylu měšťanské vrstvy autorka postupně rezignovala nejen na prosopografická východiska, ale i na hlubší studium dané problematiky. Kategorie životního stylu tak byla v práci zúžena pouze na bydlení, a to především s ohledem na tzv. dobrou adresu. Ta byla prostřednictvím lokalizace 71% domů představitelů měšťanské elity na mapě shledána na Starém Městě. Kompilačně pojaté pojednání o vzniku vilové čtvrti a jednotlivých architektonicky cenných vilách je sice zajímavé, ale se zkoumanou problematikou politické elity se nezdá být v přímé logické návaznosti, neboť v něm není přítomna jakákoliv spojitost s jejími konkrétními představiteli (údaje o obyvatelích vilové čtvrti a jejich společenském, profesním a politickém postavení až na majitele konkrétně popisovaných objektů úplně chybí). Pasáž o tzv. Benešově vile se mi nezdá být vzhledem k celkovému zaměření práce příliš vhodná. Společně s krátkou kapitolou o proměnách zastupitelstva v období meziválečného Československa tak zpracování kapitoly o vilové čtvrti spíše budí dojem jakéhosi nastínění dalšího možného směru bádání.

Název práce Pavly Dědičové tak časovým vymezením přesahuje vlastní obsah. Badatelsky objevené jsou pasáže věnované přibližně letům 1848-1904, k nimž autorka našla dostatek pramenného materiálu vhodného k analýze. Zhruba tomuto období ostatně odpovídá i třidvacet připojených biogramů. Závěrečná část diplomové práce dle mého názoru již tak badatelsky přínosná není, zvýšil se v ní mírně i počet překlepů a stylistických neobratností. Přesto však Pavla Dědičová dle mého názoru prokázala dobrou znalost historického řemesla a splnila nároky kladené na tento typ kvalifikační práce. Práci proto doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm

velmi dobře.

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

České Budějovice, 26. ledna 2011